

ලංකාවට බ්‍රාහ්මී අක්ෂර පැමිණියේ මහින්දාගමනය සමඟ ද ?

ප්‍රසාද් පොන්සේකා¹

ගල්වැවේ විමලබන්ති හිමි²

ලංකාවේ හමුවන පැරණිම සෙල්ලිපි බෞද්ධාගම හා සම්බන්ධිත ය. එවායින් කිසිවක් මහින්දාගමනයට පෙර (ක්‍රිස්තු පූර්ව 246) කාලයට අයත් නොවේ. දින නියම කළ හැකි පැරණිම ලිපිය, දේවානම්පිය තිස්ස රජුගේ බාල සොහොයුරු උත්තිය රජු (207-197 ක්‍රි.පූ.) ගේ කාලයට අයත් ය. එවැනි ලිපි තුනක් පරණවිතාන ගේ Inscriptions of Ceylon (34, 46, 47) හි දක්වා ඇත. ක්‍රිස්තු පූර්ව 246 දක්වා පැරණි ලිපි තිබෙන්නට හැකි වුව ද ඒවා කාල නිර්ණය කළ නොහැක. ඒ අනුව ලංකාවේ ඇති සියලු සෙල්ලිපි අසෝක සමයෙන් පසුව බව තීරණය කළ හැකි ය. එයින් නිතැතින් ම උපදින උපකල්පනය නම් බ්‍රාහ්මී අක්ෂර මාලාව ලංකාවට ලැබුනේ මහින්දාගමනය සමඟ බව යි.

90 දශකයේ මුල්භාගයේ අනුරාධපුර ඇතුළතුවර කැනීමවලින් ක්‍රිස්තු පූර්ව 6-4 කාලයට අයත් බ්‍රාහ්මී අක්ෂර සහිත මැටි භාජන කොටස් ලැබුන බව ආචාර්ය සිරාන් දැරණියගල විසින් ප්‍රකාශයට පත්කළ විට කිසිම දේශීය හෝ විදේශීය විද්වතෙකු එය

¹ විද්‍යාවේදී, ශ්‍රී ලංකා ජාතික භාරය, පුරාවිද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය, 407, බෞද්ධාලෝක මාවත, කොළඹ 7.

email : prasadfonseka@hotmail.com

² ශාස්ත්‍රවේදී (පුරාවිද්‍යා ගෞරව), සමාජීය විද්‍යාපති ජ්‍යෙෂ්ඨ කලීකාචාර්ය, සමාජීයවිද්‍යා හා තුළනාත්මක අධ්‍යයන අංශය, ශ්‍රී ලංකා හික්කු විශ්වවිද්‍යාලය, පුත්තලම පාර, අනුරාධපුරය.

සාමාජික, ශ්‍රී ලංකා පුරාවිද්‍යාඥයින්ගේ සභාව

email : bomaluwatemple@gmail.com

පිළිගැනීමට හෝ අඩුතරමින් සොයාබැලීමට සූදානම් නොවී ය. ඉන්දියාවේ පවා ඇතැම් විද්වතුන් ගේ මතය වූයේ බ්‍රාහ්මී අක්ෂර මාලාව අසෝක සමයට (ක්‍රි.පූ. 269-228) වඩා පැරණි නොවූ බව යි. ඇතැම් අය පැරණිම අක්ෂර ක්‍රීස්තු පූර්ව 321න් ඇරඹී මධුර සමයට අයත් බවට වශ්වාස කළහ. පසුව කොනිංහැම් විසින් දැරණියගල සොයාගැනීම් සනාථ කරනු ලැබිණ. මේ නිසා අනුරාධපුරයේ ලැබුණ බ්‍රාහ්මී අක්ෂර මෙතෙක් ලෝකයේ සොයාගත් පැරණිම බ්‍රාහ්මී අක්ෂර බවට ඇතැම් දෙනා පිළිගත්හ.

මේ නව පුරාවිද්‍යාත්මක සොයාගැනීම්, සෙල්ලිපිවලින් පෙනෙන සාක්ෂිවලට හා විද්වතුන් එවකට විශ්වාස කළ මතයන්ට විරුද්ධ විය. කුමන මතයක් නැතහොත් උපකල්පනයක් සත්‍ය ද යන්න දැනගැනීම සඳහා තවත් සොයාබැලීම් කිරීමට මේ නිසා අවශ්‍යතාවක් ඇතිවිය. මහින්දාගමනයත් සමඟ බ්‍රාහ්මී අක්ෂර ලැබුණේ නම් එම අක්ෂර අසෝක අක්ෂර සමඟ සම්පූර්ණයෙන් සමාන වියයුතු බව තාර්කිකව පෙන්වාදිය හැකි ය. ඒ අක්ෂර එම කාලයේ තිබුණ දියුණුම අක්ෂර විය. ඒ නිසා අසෝක අක්ෂර හා ලංකාවේ ඇති සිංහල බ්‍රාහ්මී අක්ෂර සැසඳීමෙන් මේ ගැන නිගමනයකට ඒමට හැකි ය. බැලූ බැල්මටම මේ අක්ෂර වර්ග දෙක අතර පැහැදිලි වෙනස්කම් දැක්නට ලැබේ. අසෝක අක්ෂර පැහැදිලි සිරස් හා තිරස් රේඛාවලින් ද ක්‍රමවත් අර්ධවෘත්තාකාර කොටස් වලින් ද එසේ ම බොහෝවිට සමමිතිකත්වයකින් ද යුක්ත ලියාතිබේ. සිංහල බ්‍රාහ්මී අක්ෂරවල ඉහත කී ලක්ෂණ අඩු ය. මෙවැනි වෙනස්කම් කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

අසෝක අක්ෂර හා සිංහල බ්‍රාහ්මී අක්ෂර බ්‍රාහ්මී අක්ෂර සැසඳීම									
අක්ෂරය	අසෝක				සිංහල				ඵරගුඩ්
	වර්ගය 1	මූලාශ්‍රය	වර්ගය 2	මූලාශ්‍රය	වර්ගය 1	මූලාශ්‍රය	වර්ගය 2	මූලාශ්‍රය	
අ		DT North 1		DT North 1		435		487	
ඉ		DT North 1				468			
ඊ		DT North 1				1052		424	
උ		DT North 1		ශිරිපාට්		390		34	

Table 1

DT - දිල්ලි තෝප්‍රා

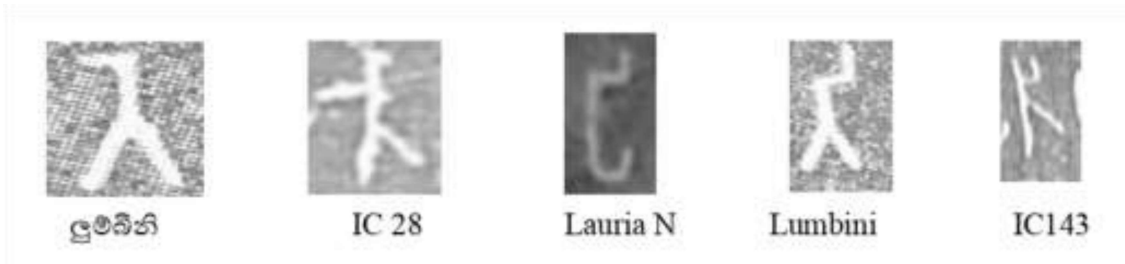
මෙහි පළමු වැනි වර්ගය සාමාන්‍යයෙන් දක්නට ඇති අතර දෙවැනි වර්ගය කලාතුරකින් දක්නට ලැබේ. මෙයින් නිරීක්ෂණය වන්නේ ඉන්දියාවේ හා ලංකාවේ ඇති අක්ෂර අතර සෑහෙන වෙනසක් ඇති බවයි. එසේ වුව ද ලංකාවේ අක්ෂර ඵරගුඩ් අසෝක අක්ෂරවලට බොහෝදුරට සමාන බව ද පෙනී යයි. මේ වෙනස ඉහත දැක්වූ අක්ෂර හතරට සීමා නොවේ.

අක්ෂරය	අසෝක බ්‍රාහ්මී		සිහල බ්‍රාහ්මී	
	සංඛේතය	විස්තරය	සංඛේතය	IC. No. විස්තරය
අ		වමේ කොටස් දෙක එකතුවී සිරස් රේඛාව හමුවේ.		1052 වමේ කොටස් දෙක වෙන්වී සිරස් රේඛාව හමුවේ.
ඉ		නිත් තුනකි. ඇතැම්විට අසමමිතික ය.		1052 සිරස් රේඛාවක් දෙපස නිත් දෙකකි.
ක		බොහෝවිට සිරස් රේඛාව දිගින් වැඩි ය.		1052 බොහෝවිට රේඛා දෙක සමාන ය.
ඝ		පහළ කොටස වෘත්තාකාර ය.		624 පහළ කොටස 90° කෝණයන්ගෙන් යුක්ත ය.
●		අනුස්වරය 'ය' සමඟ - ලංකාවේ දක්නට නැත		
ච		පහළ කොටස අඩි වෘත්තාකාර ය.		1052 බොහෝවිට පහළ කොටස වතුරසාකාර ය.
ඡ				1021 ක්‍රි.පූ. 89 ක්‍රිපිටකය ලිවීම දක්වා ලංකාවේ භාවිතව නැත. එතෙක් භාවිත වූයේ මහප්‍රාණ අක්ෂරයයි.
ඣ		සිරස් රේඛා මුදුන් එකම මට්ටමක පවතී.		බොහෝවිට දකුණු සිරස් රේඛාව කොට ය.
ඤ		ලංකාවේ භාවිතවී නැත.		
ඞ		පහළ කොටස සරපිලාකාර ය.		647(a) පහළ කොටස අර්ධ වෘත්තාකාර ය.
ඟ		සිරස්ව සමමිතික ය. රේඛා තුනකින් යුක්ත ය.		1052 රේඛා දෙකින් සමන්විත ය.
ඛ		මැද කොටස අඩි වෘත්තාකාර ය.		380 මැද කොටස හතරැස් ය.
ඪ		නිරස් රේඛාව දිගින් වැඩි ය.		831 බොහෝවිට රේඛා දෙකම සමාන දිගින් යුක්ත ය.

ප		පහළ කොටස සමමිතික හා රේඛා සමාන්තර ය.		1052	බොහෝවිට සිරස් රේඛා සමාන්තර නැත.
භ		තිරස් කොටසේ දිගුවක් ඇත.		1022	පහළ දකුණු සිරස් කොටස දිගුවී ඇත.
ම		සාමාන්‍යයෙන් එක් වක්‍ර රේඛාවකින් ඇඳ තිබේ...		1051	සාමාන්‍යයෙන් U හැඩැති වක්‍ර රේඛාවකින් හා තිරස් රේඛාවකින් ඇඳ තිබේ.
ය		ඇතැම්විට පහළ අධ්වන්ත දෙකකි.		1052 333	ඇතැම් අක්ෂර සමාන ය. ඇතැම්විට පහළ එක් අධ්වන්තයකි. කොටස් දෙක වෙන්ව ඇත.
ර		පහළ කොටසේ රැළි නැත.		852	ඇතැම් අක්ෂරවල රැළි නොමැති අතර ඇතැම්විට මුළු අක්ෂරයේ ම රැළි ඇත.
ල		සාමාන්‍යයෙන් පහළ කොටස U හැඩයෙන් යුක්ත ය. දකුණු රේඛාව සිරස් ය.			සාමාන්‍යයෙන් පහළ කොටස අධ්වන්තාකාර ය. දකුණු කොටස මඳක් ඇලව ඇත.
ශ		උපරිම ලක්ෂ්‍යයේ දී එකිනෙක හමුවන රේඛා තුනකි.		1052	ආශ්‍රිතී හැඩයෙන් F යුක්ත ය.
ස		සිරස් කොටස දිගින් වැඩි ය.		1021	ක්‍රි.පූ. 89 සිට භාවිතවී ඇත. සිරස් කොටස බොහෝවිට කෙටි ය.
හ		සිරස් රේඛාව දිගු ය තිරස් කොටස මඳක් පහලින් ඇත.		852	උඩ කොටස මඳක් වක්‍ර ය. තිරස් කොටස වම්පස උඩට යාවී ඇත.
ඌ		ලංකාවේ හමු නොවේ			
ඍ				1139	ක්‍රි.පූ. 89 සිට භාවිතවී ඇත.

ඊට අමතරව පහත දැක්වෙන වෙනස්කම් ද නිරීක්ෂණය වේ.

1. ක්‍රි.පූ. 80 දක්වා ලංකාවේ දීර්ඝ අක්ෂර භාවිත වී නැත. මූලික ස්වර 5 එනම් අ, එ, ඉ, ඔ, සහ උ පමණක් භාවිත වී තිබේ. අසෝක ලිපිවල ස්වර 13ක් ඇත. මේ අනුව ගාමි, ලියනු ලැබුවේ ගමණි ලෙස ය. එහෙත් උච්චාරණයේ දී එය ගාමිණි විය.
2. ඒකාබද්ධ අක්ෂර සිංහල බ්‍රහ්මීවල නොතිබුණි. ඒ නිසා තිස්ස ලියනු ලැබුවේ තිස ලෙස ය. එහෙත් නම භාවිත වූයේ තිස්ස ලෙස ය.
3. එ හා ඉ ස්වර අක්ෂරයකට එකතුකර ලියවුණේ ඉන්දියාවේ දී අක්ෂරයේ මුදුනේ ය. ලංකාවේ දී මදක් පහළින් ය.

එසේම උ ස්වරය එකතුකිරීමේදී ද වෙනස්කම් දක්නට හැකිය.

ඇතැම් විද්වතුන් ලු උ අක්ෂරය දෙමළ අක්ෂරය බව කල්පනා කරති. පරණවිතාන විසින් Inscriptions of Ceylon Vol. 1 හි මෙය ලු අක්ෂරය බව පැහැදිලි කර ඇත.

4. මහප්‍රාණ අකුරු විරල ය.

සටහන : ඉහත සඳහන් කළ සියළුම දෝශයන් ත්‍රිපිටකය ලිවීමට පෙර සම්මතකරණයක් මගින් නිවැරදි කරගත් බව පෙනේ. එහෙත් සෙල්ලිපිවල ඇතැම් නිවැරදි කිරීම් දක්නට ලැබෙන්නේ කලකට පසු ය.

නිගමනය

ඉහත දැක්වූ කරුණු අනුව ආචාර්ය සිරාන් දැරණියගල විසින් සොයාගත් බ්‍රාහ්මී අක්ෂර ක්‍රි.පූ. 6-4 දක්වා විය හැකි බවත් ලෙන්ලිපිවල තිබෙන සාක්ෂි අනුව මහින්දාගමනයට පෙර ලංකාවේ බ්‍රාහ්මී අක්ෂර මාලාවක් තිබුණ බවත් තහවුරු වේ. තවද එම බ්‍රාහ්මී අක්ෂර මාලාව අසෝක අක්ෂරවලට වඩා පැරණි බවත් ත්‍රිපිටකය ග්‍රන්ථාරූඪ කිරීමට පෙර ලංකාවේ අක්ෂරමාලාව නිවැරදි කරගත් බවත් පෙනේ.

සටහන : ආචාර්ය දැරණියගල විසින් සොයාගත් අක්ෂර අතර දීර්ඝ ආ ඇති නිසාත් ලෙන් ලිපිවල දීර්ඝ ආ ඇත්තේ ක්‍රි.පූ. පළමු සියවසෙන් පසු නිසා ඒ අක්ෂර මෑත කාලීන බවත් ඇතැම් අය තර්ක කරති. ක්‍රි.පූ. 4 වන සියවසේ ඉන්දියාවේ දීර්ඝ ආ දක්නට ලැබෙන නිසා ඒ කාලයේ පැමිණි තැනැත්තකු මේ අක්ෂරය ලියා ඇත. එසේම ක්‍රි.පූ. 89 දී නිවැරදි කිරීම් කරන්නට පෙර ඇතැම් අවස්ථාවල ස, ආ, උභ්‍ය වැනි අක්ෂර ද අසෝක ම අක්ෂරය ද ලෙන් ලිපිවල දක්නට ලැබෙන්නේ ඒ කාලයේ පැමිණි අය විසින් තමන් ඉන්දියාවේ දී භාවිත ආකාරයට ලියා ඇති නිසා ය.

කෙටි යෙදුම්: IC - *Inscription of Ceylon* Vol. I